

P6_TA(2005)0337

Turizem in razvoj

Resolucija Evropskega parlamenta o turizmu in razvoju (2004/2212(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 24 Sporazuma o partnerstvu AKP-EU, podpisanega v Cotonouju 23. junija 2000,
- ob upoštevanju Deklaracije s Fidžija, sprejete 20. oktobra 2004 na 7. regionalnem seminarju gospodarskih in socialnih interesnih skupin EU/AKP pod okriljem Skupne parlamentarne skupščine EU/AKP,
- ob upoštevanju sporočila Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o osnovnih smernicah za trajnost evropskega turizma (KOM(2003)0716),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. maja 2002 o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Ekonomsko-socialnem odboru in Odboru regij o skupnem delovanju za prihodnost evropskega turizma¹,
- ob upoštevanju svetovnega vrha o trajnostnem razvoju v Johannesburgu, ki je potekal med 26. avgustom in 4. septembrom 2002,
- ob upoštevanju resolucije o turizmu in razvoju na podlagi upravljanja in nadzora nad Evropskim razvojnim skladom (ERS), ki jo je marca 2001 v Librevillu sprejela Skupna parlamentarna skupščina EU/AKP²,
- ob upoštevanju izjave Sveta in Komisije z dne 10. novembra 2000 o razvojni politiki Evropske skupnosti,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. februarja 2000 o sporočilu Komisije z naslovom "Povečevanje zmožnosti turizma za zaposlovanje – spremljanje sklepov in priporočil skupine na visoko ravni"³,
- ob upoštevanju resolucije o turizmu in razvoju, ki jo je 14. oktobra 1999 v Nassau sprejela Skupna parlamentarna skupščina EU/AKP⁴,
- ob upoštevanju Svetovnega etičnega kodeksa v turizmu, ki ga je sprejela generalna skupščina Svetovne turistične organizacije (WTO) 1. oktobra 1999 v Santiagu (Čile) in potrdila resolucija generalne skupščine OZN z dne 21. decembra 2001 (A/RES/56/212),
- ob upoštevanju resolucije o kulturni razsežnosti sodelovanja pri razvoju, vključno z

---

¹ UL C 180 E, 31.7.2003, str. 138.

² UL C 265, 20.9.2001, str. 39.

³ UL C 339, 29.11.2000, str. 292.

⁴ UL C 59, 1.3.2000, str. 41.

zadevami kulturne dediščine in turizma, ki jo je 1. aprila 1999 sprejela Skupna parlamentarna skupščina EU/AKP v Strasbourgu¹,

- ob upoštevanju resolucije Sveta ministrov za razvoj z dne 30. novembra 1998 o trajnostnem turizmu v državah v razvoju,
  - ob upoštevanju člena 45 svojega Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za razvoj (A6-0173/2005),
- A. ker je turizem nedvomno pogonska sila za napredek držav v razvoju na vseh področjih; ker je treba zato pravilno oceniti vpliv in je, glede na svoje pristojnosti, Odbor za razvoj Evropskega parlamenta popolnoma kvalificiran za to nalogo,

Turizem, dejavnik gospodarske rasti

- B. ker je turizem eden od temeljnih vidikov vsakršne dosledne razvojne politike, ki naj se izvaja v državah v razvoju,
- C. ker so za spodbujanje turističnih dejavnosti v državah v razvoju bistveni infrastrukturni projekti za prometne poti, energetiko, nove komunikacijske tehnologije ali za zdravje in higieno,
- D. ker je bistvenega pomena, da je dobička od takih projektov deležno tudi lokalno prebivalstvo in turistična industrija,
- E. ker morajo organi oblikam turizma, ki skrbijo za zagotavljanje poštene odškodnine delavcem in lokalnim podjetnikom, posvetiti posebno pozornost, zlasti za "poštenu turizem",
- F. ker projekt STO "Trajnostni turizem, sredstvo za odpravljanje revščine" prispeva k razvojnemu cilju tisočletja za zmanjšanje revščine z ustvarjanjem delovnih mest za tiste, ki živijo z manj kot enim dolarjem na dan,
- G. ob upoštevanju trenutnih pogajanj o gospodarskih partnerskih sporazumih (GPS), ki bodo s 1. januarjem 2008 nadomestili enostranski preferencialni trgovinski režim, ki določa trgovinske odnose med AKP in EU,
- H. ker je očitna raznolika narava turistične industrije in je obstoječi oddelek za turizem pri GD Komisije za podjetništvo in industrijo očitno premajhen, umanjkanju skupne turistične politike navkljub,

Turizem, dejavnik za zaščito okolja in ohranjanje dediščine

- I. ker se lahko turizem razvija le ob upoštevanju vseh naravnih in kulturnih razmer ter tradicij lokalnih skupnosti, v katerih se razvija,
- J. ker se na turizem ne sme gledati kot na sovražnika okolja, ampak prav nasprotno, kot na njegovega zaveznika, saj je zaščita okolja in dediščine predpogoj za donosnost turizma,

---

¹ UL C 271, 24.9.1999, str. 73.

- K. ker morajo biti oblike turizma, ki spoštujejo okolje, deležne posebne pozornosti organov oblasti, kot to velja za ekoturizem, podeželski in "solidarnostni turizem",
- L. ker je turizem odvisen od ohranjanja in izboljšanja lokalne, naravne in kulturne, materialne in nematerialne dediščine ter zgodovinskih stavb,
- M. ker morajo organi oblasti posebno pozornost nameniti varnosti turistov in turističnih objektov in območij,
- N. ker je popolnoma upravičeno, da vlade, po posvetovanju z reprezentativnimi organizacijami turističnega sektorja, določijo stroga pravila za najbolj obiskovana območja,
- O. ker je treba energetske prakse uskladiti s transportno politiko v skrbi za zaščito okolja in ob upoštevanju ciljev Kjotskega protokola za trajnostni razvoj,
- P. ker morajo zamisliti o omejitvi turističnih tokov v majhnih otoških državah, gorskih ali obalnih območjih, kjer je turistični razmah prekomeren, upoštevati in sprejeti zadevne nacionalne oblasti,

Turizem, dejavnik demokracije in političnega ravnovesja

- Q. ker je turizem lahko sredstvo v boju zoper totalitarizem in diktature ter prekomerno centralizacijo moči,
- R. ker je turizem v nekaterih državah povezan s kršitvijo človekovih pravic, kot je delo otrok, prostitucija in spolno izkoriščanje otrok,
- S. ker je svetovni terorizem, ki je naperjen proti demokraciji in njenim zagovornikom, s povzročanjem velikega števila civilnih žrtev zaradi strahopetnih morilskih napadov, izbral za tarčo zlasti turizem in turiste,
- T. ker je turizem lahko demokratična dejavnost, ki na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni omogoča vzpostavitev gospodarskih in socialnih struktur civilne družbe,
- U. ker ima turizem vlogo združevanja in ker prispeva k teritorialni, socialni in gospodarski koheziji,
- V. ker lahko turisti sedaj uporabljajo svojo pravico prostega pretoka, da bi obiskali več krajev v okviru enega izleta, ter tako prispevajo k povečanju regionalnega sodelovanja in h krepitvi odnosov med državami,
- W. ker vlade in zlasti nosilci turistične dejavnosti držav članic močno vplivajo na izbiro turističnih ciljev; ker je negativno oglaševanje držav, ki ne spoštujejo demokratičnih načel in človekovih pravic, vrsta odvrčanja,
- X. ker je bila Mreža za pošteno mednarodno trgovino v turizmu ustanovljena leta 1999 kot triletni projekt s financiranjem iz Komisije in Ministrstva za mednarodni razvoj VB za spodbujanje etične trgovinske prakse,

Turizem, dejavnik za zdravje in izobraževanje

- Y. ker javno zdravje države prispeva k njeni turistični privlačnosti,
- Z. ker turizem vpliva na standarde javnega zdravja, zahvaljujoč nujnim elementom, kakršni so higienske zahteve, sanitarni ukrepi, kampanje cepljenja, ter razširjanje informacij o preprečevanju bolezni,
- AA. ker so HIV/aids, tuberkuloza in malarija svetovne nadloge,
- AB. ob upoštevanju tveganja za turiste in lokalno prebivalstvo, zaradi okužbe z zelo nalezljivimi boleznimi, kot so diareja, okužbe dihal, vročice zaradi neznanega vzroka in hepatitis,
- AC. ker turizem prispeva k izobraževanju, kar lokalnemu prebivalstvu omogoča dostop do učenja tujih jezikov ter novih informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter tako spodbujanja lastno kulturno dediščino ob spoštovanju navad in tradicij, pri čemer se od prebivalcev zahteva ozaveščenost in prilagajanje družbenem razvoju in modernim navadam,
- AD. ker morajo javni organi oblasti kljub temu skrbeti, da se ohranijo lokalni običaji, ki upoštevajo človekove pravice, posebno pravice žensk in otrok,

Turizem, dejavnik nereda in raznih kršitev

- AE. ker je treba ob ustanovitvi vsakega novega delovnega mesta upoštevati standarde Mednarodne organizacije dela (ILO),
- AF. ker se morajo evropski in lokalni organi oblasti, v sodelovanju z nevladnimi organizacijami, neprestano in skupno boriti proti spolnemu turizmu,
- AG. ker so lahko resnično učinkoviti le usklajeni ukrepi, prenašanje informacij in uvajanje kazni, temelječih na spoštovanju mednarodnega prava,
- AH. ker obsežno seznanjanje javnosti o kaznih za spolni turizem pripomore k odvratanju od njega in se morajo kazniva dejanja, povezana s spolnim turizmom, preganjati in postaviti pred sodišče v državi izvora ter v državi, v kateri so bila storjena,
- AI. ob upoštevanju pozitivnih učinkov politike in ukrepov, ki jih izvajajo organizatorji potovanj, turistične organizacije in letalski prevozniki, kakršni so delitev prospektov ali predvajanje video posnetkov med potovanji na občutljive turistične cilje,
- AJ. ob upoštevanju, da imajo špekulacije z nepremičninami za lokalno prebivalstvo škodljiv učinek,
- AK. ob upoštevanju nevarnosti, da imajo tuji vlagatelji in vlade držav v razvoju pri dejanjih korupcije enake interese;
- AL. ob upoštevanju pravice otrok do varstva pred izkoriščanjem in pravice do okrevanja, kakor je predvideno v členih 32, 34, 35 in 39 Konvencije o pravicah otroka,

Turizem, dejavnik gospodarske rasti

1. poziva, da se vpliv turizma ter načelo trajnostnega turizma in odgovornega vodenja

vseskozi in usklajeno upoštevata pri oblikovanju razvojne politike EU;

2. meni, da mora turizem, če naj je trajnosten, izboljšati življenje lokalnega prebivalstva, zaščititi njihovo okolje in zdravje ter podpreti lokalno gospodarstvo s kupovanjem lokalne hrane in drugih sredstev;
3. prosi Komisijo, da preuči okrepitev tehnične strukture, zadolžene za turizem pri GD za podjetništvo, zaradi pomena turistične transverzale in postopoma širšega niza pobud, ki nanjo vplivajo in izhajajo iz drugih sektorjev politike Skupnosti;
4. poziva Komisijo, da službi za "turizem" Generalnega direktorata za podjetništvo posveti večjo pozornost, s povišanjem finančnih sredstev, ki so na voljo, in prispeva k splošnemu povečanju političnih predlogov za turistični sektor;
5. poziva k razpravi o imenovanju strokovnjakov za turizem v GD za razvoj in GD za trgovino;
6. poziva k pospeševanju lokalno nadzorovanih turističnih pobud, ki so usmerjene k odpravljanju revščine, ohranjanju biotske raznovrstnosti in spodbujanju človekovih pravic;
7. priporoča, da Komisija poudari turistično politiko v okviru sodelovanja in razvojne politike ter v smislu razvojnih smernic in prizadevanj za utrjevanje podjetniške strukture, in sicer v povezavi z državami AKP;
8. poziva vlade držav AKP, da preučijo politiko, namenjeno za zagotavljanje "načrtovanja pridobivanja" dobička za lokalne skupnosti, kjer se izvajajo turistični projekti;
9. vztraja pri nujnosti ponovnih naložb gospodarskega dobička iz turizma v lokalni razvoj; poziva organizatorje potovanj, da ponovno preučijo pakete, "all-inclusive", ki preprečujejo izločitev koristi lokalni skupnosti, in spodbuja organizatorje potovanj, da kolikor je mogoče iščejo materiale/osebje lokalno, vključno z vodstvom;
10. spodbuja vlade, da podpirajo ustanovitev in/ali razvoj javnih/zasebnih partnerstev ter omogočajo ustanovitev podjetij v turističnem sektorju;
11. poziva, da se, kjer je to potrebno, poveča delež projektov trajnostnega turizma, ki jih financira Evropski razvojni sklad (ERS);
12. predlaga, da je vprašanje turizma, trajnostnega turizma in njegovega gospodarskega vpliva sestavni del sedanjih pogajanj o GPS in, da se koristi držav v razvoju v povezavi z evropskim trgov obravnavajo pozitivno, ko sprožijo s turizmom povezana vprašanja v GATS;
13. opozarja, da je v več državah v razvoju sektor turizma primarno dejavnost zasebnega sektorja in kot takšen zahteva, da Skupnost poišče načine za zagotovitev popolne vključitve držav v razvoju in drugih socialnih partnerjev v vse razprave v zvezi z razvojem politike, ki vpliva na sektor turizma;
14. poudarja nujnost pomoči Skupnosti državam, v katerih turistično industrijo prizadenejo naravne katastrofe;

Turizem, dejavnik za zaščito okolja in ohranjanje dediščine

15. zahteva sprejetje skupnega programa GD za okolje in GD za razvoj za izvoz evropskih tehnik upravljanja in ravnanja z odpadki, najprej kot študijo vplivov na okolje in nato z izvajanjem pilotnih študij;
16. poziva k ustanavljanju politike trajnostnega turizma in predpisov za zaščito in ohranjanje naravnih virov, kulturne dediščine ter tradicionalne uporabe sistema zemljiške posesti;
17. spodbuja izpopolnitev obstoječih tehničnih in znanstvenih sredstev z namenom preprečevanja poškodovanja in/ali uničenja arhitekturne dediščine ter onesnaževanja okolja;
18. zahteva, da za vse evropske naložbe v turizmu držav v razvoju veljajo ista pravila kot za zagotavljanje financiranja naložb Skupnosti v EU, tako da se nobena naložba, ki je jasno škodljiva okolju, če izrazito ogroža človekove pravice, najosnovnejše delovne pogoje, predvidene pri ILO, način življenja staroselskega in avtohtonega prebivalstva, ali zgodovinske in kulturne dediščine, ne sme podpreti;
19. poziva Skupnost, da nudi tehnično podporo državam, ki zaradi masovnega turizma ne morejo sprejeti primernih ukrepov za ohranitev svojih turističnih območij; poziva k izmenjavi najboljših praks na tem področju;
20. spodbuja lokalne organe oblasti držav s prehitrim turističnim razcvetom, da sprejmejo potrebne ukrepe za omejitev tokov, kjer je to potrebno;

Turizem, dejavnik demokracije in političnega ravnovesja

21. priporoča boj proti kriminalnim dejanjem na pregleden način, da se prepreči dejavnosti pranja denarja, spolnega turizma itd.;
22. priporoča boj proti kriminalnim dejanjem na diskreten način, ki ne bo kvaril turistične podobe države;
23. poziva, v interesu dostopnega, zaščitene in varnega turizma, k iniciativam za boj proti kaznivim dejanjem, usmerjenih proti turizmu, kot je posebno usposabljanje policijskih služb;
24. vlade držav v razvoju zahteva, da lokalno prebivalstvo v celoti vključijo v turistične dejavnosti in da skrbijo za uravnovešeno porazdelitev gospodarskih, socialnih in kulturnih dobičkov iz turizma;
25. obžaluje nedavne segregacijske ukrepe kubanskih organov za preprečitev osebnih stikov med turisti in državljani Kube, ki delajo v turistični industriji;
26. poziva Komisijo, da upošteva, v dejavnostih za podporo trajnostnega razvoja, pravico države ali regije, da demokratično določi prednostne naloge, pri financiranju projektov za regionalno sodelovanje;
27. zahteva od vlad držav članic in Komisije, da delujejo, z nosilci organizatorji potovanj in izkušenimi organizacijami, za pospeševanje etičnih standardov v turizmu z uvajanjem potrjene oznake evropske poštene trgovine v turizmu;

Turizem, dejavnik javnega zdravja in izobraževanja

28. poziva EU in države članice, da državam v razvoju s turističnim potencialom ponudijo svoje izkušnje in znanje za usposabljanje osebja na mestu samem; poziva Komisijo, da podpira projekte držav v razvoju, ki zaprosijo za to znanje;
29. ponovno poziva Komisijo, da zagotovi finančno podporo za cepljenje otrok, namenjeno najnujnim potrebam cepiv, ki vsebujejo protitelesa za naslednje bolezni: davica, tetanus, oslovski kašelj, hepatitis B in meningitis, ki ga povzroči bakterija *Haemophilus influenzae* skupine B;
30. vztraja na potrebi po aktiviranju raziskav na področju boja proti malariji, tuberkulozi in HIV/aids na evropski ravni;
31. meni, da lahko prihodek trajnostnega turizma prispeva k izboljšanju standarda življenja prebivalcev držav v razvoju in njihovega zdravja ter komunikacijskih, energetskih in tehnoloških infrastruktur;
32. poziva k finančni podpori EU za pobudo STO TT-EP (trajnostni turizem, sredstvo za odpravo revščine), in za druge pobude, ki delujejo za odpravljanje revščine v državah v razvoju;

Turizem, dejavnik nereda in raznih kršitev

33. poziva, da se zgoraj opredeljeni Svetovni etični kodeks v turizmu vključi v notranje pravo vsake države;
34. poziva vlade zadevnih držav, da vsako leto med sabo izmenjajo seznam zavrnitev vizumskih vlog, upravičenih kot kazniva dejanja spolnega turizma, kazniva dejanja zoper človeštvo in teroristična dejanja;
35. poziva Komisijo, da sprejme učinkovite programe za boj proti spolnemu turizmu na evropski ravni;
36. z namenom boja proti otroškemu spolnemu turizmu poziva:
  - Komisijo in Svet, da posvetita večjo pozornost boju proti otroškemu spolnemu turizmu, vključno z obnovitvijo proračunske postavke "Boj proti otroškemu spolnemu turizmu v tretjih državah", da se zagotovi, da so sredstva dodeljena temu,
  - Komisijo, da upošteva povezavo med otroško pornografijo in spolnim turizmom ter zagotovi obravnavo o tem v političnem dialogu s tretjimi državami,
  - Komisijo in države članice, da zagotovijo prednostno obravnavo potreb otrok in njihovih pravic v razvojni pomoči, še zlasti rehabilitaciji in potrebah po ponovnem vključevanju otrok, ki jih je spolni turizem prizadel;
37. spodbuja organizatorje potovanj, turistične organizacije in letalske prevoznike, ki že delujejo proti spolnemu turizmu z opozarjanjem in obveščanjem svojih strank o možnostih kazni, da s tem nadaljujejo, in poziva ostale, da to začnejo početi; poziva iste organizatorje potovanj, da sodelujejo z organi pri prepoznavanju možnih kaznivih dejanj;
38. poziva Komisijo, da izvaja konkretne dejavnosti za boj proti nepremičninskemu "dampingu", povezanim s turizmom, po pogovoru z organizacijami turističnega sektorja;

39. poziva evropske vlade, da zagotovijo polno uporabo pravil, ki veljajo za podjetja EU, v primeru selitve ali pri izvajanju pogodb v državah v razvoju, ob upoštevanju, še zlasti, pravic zadevnih delavcev;
40. zahteva, da vlade zadevnih držav in organizatorji potovanj v EU izvajajo pravila, ki varujejo človekove pravice, pravice delavcev v skladu z najosnovnejšimi pogoji, predvidenimi na ravni ILO, varstvo evropskih turistov potrošnikov in priporočila za organizatorje potovanj;
41. poziva vlade držav v razvoju, da vzpostavijo pregledne in ustrezno regulirane postopke za dostop do mednarodnih trgov v skladu s priporočili WTO, ki so nujni predpogoj za vsa tuja vlaganja;

o

o o

42. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.